

Sygnatura akt VI GC 414/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2014 r.

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu VI Wydział Gospodarczy **w składzie:**

Przewodniczący SSR Łukasz Kozakiewicz

Protokolant Ewelina Dulian

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2014 r. na rozprawie sprawy

z powództwa (...) **sp. z o.o. w W.**

przeciwko (...) **sp. j. w R.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...)Spółki jawnej w R. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 150,- zł (sto pięćdziesiąt złotych 70/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 marca 2013r.,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 107,- zł (sto siedem złotych 00/100) tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 60,- zł (sześćdziesiąt złotych 00/100) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powód – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...)Spółki jawnej w R. kwoty 150,- zł wraz z ustawowymi odsetkami. W uzasadnieniu pozwu podał, że wykonał na rzecz pozwanego przewóz zgodnie ze zleceniem, pozwany nie zapłacił należnego przewoźnego w całości.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 3 października 2013r., sygn. akt VI GNc 1297/13, Sąd Rejonowy w Wałbrzychu nakazał pozwanemu, aby zapłacił na rzecz powoda kwotę 150,- zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 marca 2013r., oraz kwotę 107,- zł tytułem kosztów procesu.

W sprzeciwie od tego nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. Przyznając fakt zawarcia z powodem umowy przewozu, zarzucił że nie została ona należycie wykonana, gdyż powód miał dostarczyć przedmiot przewozu do R. na ul. (...) a następnie, jeśli nie zostanie w całości przyjęty przez odbiorcę – na ul. (...). Tymczasem powód dostarczył przedmiot przewozu bezpośrednio na ul. (...), w związku z czym pozwany musiał pokryć koszty przewiezienia go na ul. (...) w wysokości 153,- zł. Kosztami tymi obciążył powoda, dokonując ich potrącenia z wierzytelnością powoda o zapłatę przewoźnego.

Sąd ustalił.

W dniu 12 lutego 2013r. na skutek zlecenia udzielonego przez pozwanego, strony zawarły umowę przewozu towaru w postaci materiału budowlanego na paletach z miejscem załadunku w C. w dniu 12 lutego 2013r. i miejscem dostawy w R. przy ul. (...) a następnie w siedzibie nadawcy przy ul. (...) w dniu 13 lutego 2013r. za wynagrodzeniem w wysokości 500,- zł netto, płatnym w terminie 40 dni. Nadawca uprawniony był do naliczania kar umownych: w wysokości 30%

frachtu – w przypadku nieterminowego dostarczenia towaru oraz w wysokości frachtu w przypadku niepodstawienia pojazdu do załadunku.

Dowód: zlecenie Nr (...) – k. 16, zeznania świadka M. B. – k. 79.

W dniu 13 lutego 2013r. powód dostarczył przedmiot przewozu bezpośrednio do siedziby pozwanego w R. przy ul. (...)

Dowód: dowód dostawy Nr (...) – k. 17, zeznania świadka M. B. – k. 79.

W dniu 13 lutego 2013r. powód wystawił pozwanemu fakturę VAT Nr (...) na kwotę 615,- zł brutto (500,- zł netto) tytułem usługi transportowej, z terminem zapłaty w dniu 25 marca 2013r.

Dowód: faktura VAT Nr (...) – k. 15.

W dniu 15 lutego 2013r. pozwany przewiózł towar dostarczony przez powoda w dniu 13 lutego 2013r., do siedziby jego odbiorcy w R. przy ul. (...).

Dowód: dokument (...)– k. 29, zeznania świadka M. B. – k. 79.

Pozwany naliczył powodowi karę za niedotrzymanie warunków zlecenia, tj. dokonanie rozładunku w niewłaściwym miejscu wysokości 153,- zł, wystawiając notę księgową Nr (...), o czym poinformował powoda. Pismem z dnia 10 kwietnia 2013r., doręczonym w dniu 16 kwietnia 2013r. pozwany złożył powodowi oświadczenie o potrąceniu wierzytelności wynikającej z noty księgowej Nr (...) z wzajemną wierzytelnością powoda o zapłatę przewoźnego. Powód odmówił uznania roszczenia odszkodowawczego, wskazując że przewóz wykonano zgodnie z umową.

Dowód: nota księgową Nr (...) – k. 30, pismo z dn. 15.03.2013r. – k. 31, pismo z dn. 8.03.2013r. – k. 32, oświadczenie o potrąceniu z dn. 10.04.2013r. z potwierdzeniem doręczenia – k. 33 – 34.

Sąd zważył.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny niniejszej sprawy ustalono na podstawie dowodów z przedstawionych przez obie strony dokumentów w postaci: zlecenia, dokumentów dostawy i wydania towaru, faktury VAT, noty księgowej oraz pism pozwanego i powoda – prawdziwości i rzetelności których żadna z nich nie przeczyła, co pozwalało uznać je za wiarygodne i miarodajne źródło informacji o okolicznościach sprawy. Dodatkowo Sąd przeprowadził dowód z zeznań świadka M. B., którego relacja okazała się spójna zarówno wewnątrz jak i z pozostałym materiałem dowodowym. Sąd dał zatem wiarę tym zeznaniom, uzupełniając na ich podstawie ustalenia faktyczne sprawy.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wysokości poniesionej szkody. Szkoda ta wynikała bowiem z konieczności dostarczenia towaru do odbiorcy, a zatem winna być określona w postaci rzeczywistych, poniesionych przez pozwanego w związku z tym kosztów. Opinia biegłego mogłaby zatem służyć jedynie ustaleniu, czy koszty te były uzasadnione, ale nie ustaleniu ich rzeczywistej wysokości. Wnioskowany dowód w tym zakresie należało zatem uznać za zbędny (art. 217 § 3 k.p.c.). Zgłaszanie dowodów może być ocenione jako nieprzydatne dla wyjaśnienia sprawy lub zmierzające do zwłoki, wówczas gdy teza dowodowa jest nieistotna dla rozstrzygnięcia, co miało miejsce w niniejszej sprawie (**vide:** wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 października 1999r., sygn. akt I PKN 316/99, OSNP z 2001r., Nr 5, poz. 151; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2001r., sygn. akt III CKN 1393/00, LEX Nr 603170).

Na podstawie przeprowadzonych dowodów, Sąd ustalił istotne okoliczności sprawy obejmujące fakt zawarcia przez strony umowy przewozu zgodnie z którą, powód zobowiązany był dostarczyć przedmiot przewozu do R. na ul. (...) a następnie – w razie nieodebrania towaru w całości lub w części – do siedziby pozwanego przy ul. (...). Okoliczności te wynikają z treści zlecenia Nr (...), w którym wskazano dwa kolejne adresy dostawy, przy czym jako pierwszy adres przy ul. (...), oraz zeznań świadka M. B.. Za udowodnione należało również uznać, że powód całość przedmiotu

przewozu dostarczył bezpośrednio do siedziby pozwanego w R. przy ul. (...), tj. z pominięciem dostawy do siedziby odbiorcy towaru przy ul. (...), co potwierdzają dokumenty w postaci dowodu dostawy i wydania oraz zeznania w/w świadka. Okoliczność ta nie była zresztą w niniejszej sprawie sporna. Nie mogły się przeto ostać, niepoparte żadnym dowodem, twierdzenia powoda, że dostawa na ul. (...) była niemożliwa wobec nieobecności odbiorcy, o czym pozwany rzekomo był zawiadamiany. Zresztą zarzuty te nie korelują ze stanowiskiem powoda wyrażonym w piśmie procesowym z dnia 14 listopada 2013r., jakoby przyczyną dostawy towaru do siedziby pozwanego był brak jego wskazówek co do sposobu rozładunku towaru (ilości) w destynacji pośredniej. Faktem okazało się także, że pozwany – we własnym zakresie – przewiózł dostarczony mu przez powoda przedmiot przewozu na ul. (...), gdzie został on w całości wydany odbiorcy (ilość towaru wydana powodowi, określona w dowodzie dostawy Nr (...) oraz ilość towaru przewieziona przez pozwanego do odbiorcy, określona w dokumencie WZ Nr(...)pozostają tożsame). Nie był między stronami sporny fakt wystawienia dokumentów księgowych w postaci faktury VAT i noty księgowej.

Zgodnie z art. 774 k.c., przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy. W pozostałym zakresie kwestie dotyczące wykonania w/w umowy regulują przepisy ustawy z dnia 15 listopada 1984r. Prawo przewozowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2012r., poz. 1173), w szczególności postanowienia art. 35 – 46 dotyczące przewozu towarów (art. 775 k.c.). Fakt zawarcia między stronami umowy przewozu nie był w niniejszej sprawie sporny. Strony nie pozostawały zgodne jedynie co do poszczególnych jej warunków, a to miejsca dostarczenia towaru. W ocenie Sądu, materiał dowodowy przemawiała przyjęciem – zgodnie ze stanowiskiem pozwanego – że przedmiot przewozu miał zostać dostarczony w pierwszej kolejności do siedziby odbiorcy w R. przy ul. (...), a w razie gdyby nie został tam w całości lub w części odebrany – do siedziby pozwanego na ul. (...). Za przyjęciem takiej woli stron umowy przewozu świadczy fakt wskazania obu w/w adresów (w takiej kolejności) w zleceniu wystawionym przez pozwanego. Intencję taką potwierdził również świadek M. B..

Z tytułu wykonania przewozu, powodowi przysługiwało wynagrodzenie (przewoźne) w wysokości 500,- zł netto. Taka też kwota została określona w wystawionej pozwanemu fakturze VAT. Wynagrodzenie jest przy tym obligatoryjnym elementem umowy przewozu, a zatem powodowi co do zasady przysługiwało prawo do przewoźnego. Bezspornym pozostawało przy tym, że pozwany zapłacił na rzecz powoda kwotę 462,- zł. Pozostała zaś kwota 153,- zł nie została uiszczona (powód dochodził jedynie kwoty 150,- zł).

W obronie przed roszczeniem powoda, pozwany powoływał się na fakt nienależytego wykonania zobowiązania i wynikała z tego szkoda. W niniejszej sprawie nie znajdowały zastosowania przepisy art. 65 i nast. Prawa przewozowego, dotyczące odpowiedzialności za nienależyte wykonanie umowy przewozu, gdyż nie obejmują one swoją dyspozycją przypadku dostarczenia towaru niezgodnie z wytycznymi nadawcy. Pozwany mógł zatem powoływać się na nienależyte wykonanie umowy na zasadach wynikających z przepisów Kodeksu cywilnego dotyczącego skutków niewykonania zobowiązań. Zgodnie z art. 471 k.c., dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Powołany przepis zawiera przy tym domniemanie winy dłużnika (tu powoda) w nienależytym wykonaniu zobowiązania. W ocenie Sądu pozwany zdołał wykazać, że powód nie wykonał zobowiązania w sposób należyty, tj. zgodny z jego treścią. Bezspornym pozostawało, że w wykonaniu rzeczony umowy, powód dostarczył całość przedmiotu przewozu bezpośrednio do siedziby pozwanego w R. przy ul. (...), a zatem z pominięciem adresu kontrahenta pozwanego przy ul. (...). Nie można było przy tym uwzględnić jego stanowiska, że przy ul. (...) brak było możliwości wydania przedmiotu przewozu wobec nieobecności odbiorcy. Twierdzenia te nie zostały bowiem poparte żadnym dowodem. Z kolei świadek M. B. zaprzeczył, aby powód (kierowca) kontaktował się z pozwanym informując o niemożności wydania przedmiotu przewozu przy ul. (...). Jeśli zatem dostarczenie przedmiotu przewozu nastąpiło z pominięciem odbiorcy mającego siedzibę w R. przy ul. (...) z przyczyn niezawinionych przez powoda (np. wobec braku możliwości jego wydania), to powód winien był okoliczność tę udowodnić (art. 6 k.c.). Nie podjął jednak w tym zakresie żadnej inicjatywy dowodowej.

Odrębną kwestią pozostawała ocena skutków nienależytego wykonania zobowiązania przez powoda, w tym ich wpływu na prawo powoda do żądania zapłaty przewoźnego. Pozwany podnosił bowiem, że w związku z nienależytym

wykonaniem przez powoda zobowiązania, poniósł szkodę w wysokości 153,- zł. W ocenie Sądu pozwany nie zdołał jednak udowodnić istnienia tej szkody co do wysokości. Twierdził on bowiem, że kwota ta odpowiada kosztom dostarczenia przedmiotu przewozu ul. (...) (gdzie dostarczył go powód) na ul. (...) gdzie mieści się siedziba odbiorcy. Pozwany przewoził dokonał własnym środkiem transportu, co znacząco obniżyło jego koszty. Jednocześnie z zeznań świadka M. B. wynikało, że wskazana przez pozwanego kwota tych kosztów ustalona była ryczałtowo – jako cena – dla przewozu na odcinku do 20 km. Dodać należy, że rzeczony przewóz pozwany wykonał we własnym zakresie posługując się przy tym własnymi pracownikami i środkami transportu. W niniejszej sprawie zatem, w/w szkoda poniesiona przez pozwanego winna odpowiadać rzeczywiście poniesionym kosztom przewozu, na które mogły składać się koszt paliwa, załadunku i amortyzacja sprzętu. Dodatkowo szkoda mogła obejmować też wynagrodzenie kierowcy, ale tylko o ile nie był on zatrudniony w przedsiębiorstwie pozwanego na podstawie umowy o pracę, gdyż w tym przypadku, w godzinach pracy pozostawał on do dyspozycji pracodawcy a jego wynagrodzenie nie było uzależnione od wykonywanych czynności. Nie może natomiast pozwany wysokości szkody ustalać jako równowartości kosztów ryczałtowych, w szczególności gdy stanowią one w istocie stawki usług świadczonych przez pozwanego wobec osób trzecich. Oczywiście niewystarczającym jest twierdzenie, że kwota ustalonego odszkodowania odpowiada rzeczywistym kosztom wykonania przewozu. Stanowisko to rodzi zresztą istotne wątpliwości. Odległość między siedzibą pozwanego (przy ul. (...) w R.) a siedzibą odbiorcy towaru (przy ul. (...) w R.) wynosi 12 km, zaś odległość, na której przewóz wykonał powód około 115 km. Powodowi przysługiwało przy tym wynagrodzenie w wysokości 500,- zł, co daje stawkę za jeden kilometr w wysokości 4,35 zł (500,- zł : 100 km). Natomiast w przypadku przewozu wykonanego przez pozwanego, stawka taka wynosiłaby 12,75 zł (153,- zł : 12 km), a zatem istotnie więcej niż stawka rynkowa. Pozwany twierdził natomiast, że wykonanie przewozu w zakresie jego przedsiębiorstwa istotnie obniżyło koszty. Pozwany nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność faktycznie poniesionych w związku z koniecznością przewozu towaru kosztów, jak choćby wydruk z tachografu, faktura za zakup paliwa, etc. Jak wskazano wyżej, dowód z opinii biegłego był w tym zakresie nieprzydatny, gdyż mógł służyć jedynie weryfikacji wysokości kosztów wykazanych (a nie jedynie deklarowanych). Dowód ten służył bowiem ustaleniu czy ewentualna szkoda pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z nienależytym wykonaniem zobowiązania w tym znaczeniu, że pozwalaby na ustalenie jakich wydatków pozwany by nie poniósł, gdyby powód umowę przewozu wykonał prawidłowo. Dodać należy, że również stawka ustalona dla powoda nie byłaby przydatna dla określenia wysokości szkody pozwanego, gdyż obejmowała ona również należny mu zysk, który nie stanowi elementu tej szkody. Wysokość odszkodowania odpowiadająca rzeczywistemu rozmiarowi szkody nie została zatem dowiedziona.

W łączącej strony umowie zastrzeżono, że na wypadek braku podstawienia dojazdu pod załadunek lub uchybienia terminu dostawy przewoźnik zobowiązany będzie do zapłaty kary umownej w wysokości – odpowiednio – całości przewoźnego lub 30% jego wartości. Uchybienie obowiązkowi umownemu, którego dopuścił się powód, nie mieści się w zakresie objętym w/w postanowieniem. Powód odebrał i dostarczył bowiem przedmiot przewozu w terminie. Tym samym, pozwany nie był uprawniony do obciążenia powoda odszkodowaniem o charakterze ryczałtowym w postaci kary umownej (art. 483 § 1 k.c.). Tymczasem w nocie księgowej Nr (...), pozwany posługiwał się pojęciem kary za niedostarczenie towaru pod właściwy adres, a zatem odwołały się do wiarygodności nieistniejącej co do zasady. Nie mógł zatem skutecznie dokonać jej potrącenia z wzajemną wiarygodnością powoda. Podkreślenia bowiem wymaga, że oświadczenie o potrąceniu powinno w swej treści konkretyzować własną wiarygodność i jej zakres przedstawiony do potrącenia z wiarygodnością powoda, wskazywać również przesłanki jej powstania, wymagalności i wysokości (**vide:** wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 lipca 2013r., sygn. akt I ACa 395/12, LEX Nr 1353893). Oceny tej nie może zmienić fakt, że kara umowna jest postacią odszkodowania. Istotnie odmienne są bowiem przesłanki powstania obowiązku zapłaty kary umownej oraz odszkodowania z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania. O prawie do naliczania kary umownej decyduje bowiem przede wszystkim odpowiednie porozumienie między stronami, zaś jej wysokość jest co do zasady niezależna od powstania i wysokości szkody (art. 483 § 1 k.c.). Natomiast prawo do odszkodowania pozostaje niezależne od porozumienia stron, ale jego wysokość nie może przenosić wartości szkody (art. 363 § 1 k.c.). Co za tym idzie, brak było podstaw do przyjęcia, że roszczenie dochodzone pozwem wygasło w związku z doręczeniem powodowi pisma pozwanego z dnia 10 kwietnia 2013r. Nawet jednak gdyby przyjąć, że przedmiotem w/w oświadczenia było roszczenie odszkodowawcze, to wobec przytoczonych wyżej okoliczności, nie mogło ono odnieść skutku, skoro przedstawiana do potrącenia wiarygodność pozwanego w istocie nie istnieje

(nie została wykazana). W konsekwencji, Sąd doszedł do przekonania, że pozwany nie wykazał aby przysługiwało mu skonkretyzowane roszczenie odszkodowawcze, które mógłby przeciwstawić dochodzonej pozwem kwocie, np. przedstawiając je do potrącenia.

Wobec powyższego, roszczenie powoda o zapłatę pozostałej części przewoźnego w wysokości 150,- zł okazało się uzasadnione. Od tej kwoty przysługują powodowi także odsetki w wysokości ustawowej (art. 481 § 1 i 2 k.c.), liczone od dnia następnego po określonym w zleceniu Nr (...) i fakturze VAT Nr (...) terminie zapłaty (25 marca 2013r.), tj. od dnia 26 marca 2013r. Co za tym idzie, należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 150,- zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 marca 2013r., orzekając jak w pkt I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Powództwo zostało uwzględnione w całości skutkiem czego powodowi służyło prawo zwrotu wszystkich kosztów poniesionych w związku z udziałem w sprawie. Powód poniósł koszty procesu w łącznej wysokości 107,- zł, obejmujące: opłatę sądową od pozwu w wysokości 30,- zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 60,- zł (§ 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – Dz. U. 2013r., poz. 461), opłatę skarbową uiszczoną od złożonego dokumentu pełnomocnictwa w wysokości 17,- zł. Co za tym idzie, należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda, tytułem kosztów procesu, kwotę 107,- zł, orzekając jak w pkt II wyroku.